

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.: 11 juli 2018 Agendapunt: 7
Betreft: Besluitvormend Programma: 1. Waterveiligheid
Portefeuillehouder: Luitjens
Route: DB-AB

Onderwerp

Aanvullend uitvoeringskrediet regionale keringen Lauwersmeer

Bijlagen

1. Financieel overzicht
2. Kaart met opgave

HET ALGEMEEN BESTUUR BESLUIT:

1. Instemmen met aanvullend uitvoeringskrediet van € 3.903.317,- voor realisatie van de regionale keringen Lauwersmeer
-

Inleiding

De regionale keringen rond het Lauwersmeer zijn in 2016 getoetst. Hieruit is gebleken dat 32,7 km van de in totaal 40 km regionale keringen rond het Lauwersmeer niet voldoet aan de normen zoals vastgesteld door de provincie Groningen. In de uitgangspunten notitie voor de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkeringen in de provincie Groningen, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Groningen op 28 oktober 2014, is bepaald dat de regionale keringen langs het Lauwersmeer op 1 januari 2020 aan de vereiste normen moeten voldoen.

Door de verschillen in de aard en omvang van de versterkingsmaatregelen is het traject opgedeeld in 6 deelgebieden, t.w. 1. Robbengat/Camping, 2. Zuideroog, 3. Strandweg, 4. Zoutkamp Dorp, 5. Reitdiep en 6. Eskes/Catspolder & Kollumeroord. Ieder deelgebied wordt gekenmerkt door specifieke uitgangspunten, stakeholders en oplossingsrichtingen. De aanpak gaat er op basis van de uitkomsten van de preverkenning vanuit dat een onderscheid wordt gemaakt tussen de gebieden waar relatief snel en eenvoudig een voorkeursalternatief kan worden vastgesteld dat kan worden aanbesteed (deelgebied 1,2 en 3) en 'complexe' gebieden (4, 5 en een gedeelte van 6) waar nader onderzoek en/of afstemming met de omgeving nodig is om te komen tot een (beter) beeld van de versterkingsopgave en een voorkeursalternatief.

Op 19 juli 2017 heeft het algemeen bestuur een krediet verleend van ruim € 11,7 mln. Voor de 'eenvoudige' gebieden is krediet verstrekt voor zowel de voorbereiding als uitvoering uitgaande van de raming van de meest goedkoopste variant zoals in de voorverkenning uitgewerkt. Voor de 'complexe' gebieden is alleen krediet aangevraagd voor de (nadere) voorbereiding. In het beschikbaar gestelde krediet is een bedrag opgenomen om koppelkansen te kunnen benutten die door de betreffende initiatiefnemer dienen te worden gedekt.

Inmiddels zijn de versterkingsmaatregelen en koppelkansen nader uitgewerkt en is via de zogeheten Best Value Aanpak een marktpartij geselecteerd die de maatregelen gaat uitvoeren. Op basis van de nadere uitwerking en afstemming met de belangrijkste stakeholders (gemeente de Marne, provincie Groningen en Staatsbosbeheer) wordt voorgesteld om een aanvullend krediet van € 3.903.317,- beschikbaar te stellen om:

1. Het 'complexe' deelgebied 5 (de kades van het Reitdiep) mee te kunnen nemen in de uitvoering;
2. Een groter deel van deelgebied 6 (90% i.p.v. 75%) mee te kunnen nemen in de uitvoering;
3. Voor deelgebied 3 (de Strandweg) een andere oplossing (ophogen van de weg in plaats van aanbrenge van een tuimelkade) te kunnen realiseren.

Beoogd effect

De betreffende regionale keringen langs het Lauwersmeer op een sobere en doelmatige wijzen voor 1 januari 2020 aan de norm te laten voldoen.

Argumenten

1.1. Er is duidelijkheid en draagvlak over een sobere en doelmatige oplossing voor traject 5 (Reitdiep)
Het krediet van juli 2017 bevatte geen middelen voor de uitvoering van het 'complexe' deelgebied 5. Er waren ten tijde van de kredietaanvraag nog te veel onzekerheden over de voorkeursoplossing en daarmee gemoeide kosten. In de voorbereiding is de optie 'damwanden' beschouwd als oplossingsrichting om de stabiliteit te verkrijgen. Hiermee zou een investering van ca 15 miljoen gemoeid zijn. Ook is een optie overwogen waarvoor gronden van derden aangekocht moesten worden wat op weerstand vanuit de omgeving en daarmee waarschijnlijk vertraging zou leiden. Op basis van aanvullend onderzoek is uiteindelijk een oplossing uitgewerkt waarbij de kruin iets buitenwaarts (richting waterzijde) verschuift. Hierdoor is het mogelijk om de kering tijdig (voor 1 januari 2020) op een sobere en doelmatige wijze te versterken. Om de oplossing daadwerkelijk te kunnen realiseren is het voorstel om de benodigde middelen beschikbaar te stellen.

1.2 Een groter deel van deelgebied 6 (Kollumeroord) kan als 'eenvoudig' worden aangemerkt
Deelgebied 6 beslaat circa 7 km en bevat een 'eenvoudig' deel en een 'complex' deel. Aanvankelijk was er van uitgegaan van het 'eenvoudige' deel 75% van het totale traject zou omvatten. Uit nader onderzoek is gebleken dat het mogelijk is om 90% van het totale traject voor 1 januari 2020 te realiseren. Door de toename van het te versterken deel van traject 6 is er meer uitvoeringskrediet benodigd.

1.3 Andere uitvoeringswijze deelgebied 3 (Strandweg)

Uitgaande van de meest 'sobere en doelmatige' oplossing was over een lengte van 5 km een 'tuimelkade' in de berm voorzien. Deze oplossing leek bij de nadere uitwerking lastig te realiseren in verband met de vergunbaarheid door de impact op het Natura2000 gebied dat naast de kering ligt. De kosten van de tuimelkade blijken nu hoger in verband met mitigerende maatregelen. De kosten van het ophogen van de weg zijn daarentegen lager omdat de ophoging realiseerbaar is binnen het bestaande profiel. De gemeente De Marne heeft erop aangedrongen voor het ophogen van de verharde deel van de Strandweg te kiezen omdat dit een besparing oplevert op de onderhoudskosten van de weg. De gemeente draagt daartoe de meerkosten van het verhogen van de weg ten opzichte van de kosten van een tuimelkade.

Risico's & Kanttekeningen

1.1 Stand van zaken uitwerking maatregelen deelgebied 4

In Zoutkamp is er sterke samenhang met project capaciteitsuitbreiding H.D. Louwes. Investerings in H.D. Louwes en regionale keringen moeten in samenhang bekeken worden, bovendien speelt hier wens van de omgeving om de regionale kering te verleggen en de Hunsingosluis (staat op de monumentenlijst) op te knappen. Om deze oplossing nader uit te werken is op 30 mei 2018 door het AB een krediet verstrekt. Indien op basis van nader onderzoek gekozen wordt voor het verplaatsten van het gemaal H.D. Louwes vervalt een groot deel van de opgave aan de regionale keringen in deelgebied 4. Daarom is bestuurlijk met de provincie Groningen en de gemeente De Marne afgesproken om te wachten met de nadere uitwerking van de maatregelen voor deelgebied 4.

1.2 Stand van zaken uitwerking complexe deel van de maatregelen in deelgebied 6

Eveneens maken we een pas op de plaats voor verdere uitwerking van klein deel deelgebied 6 (het deel ten zuiden van de Kwelderweg). Vanwege de door de provincie aangescherpte veiligheidsnormen is de verwachting dat een aantal aangrenzende trajecten bij volgende toetsing alsnog worden afgekeurd. Dat kan betekenen dat de kering verlegd zal/moet worden. Investerings in dit deel van deelgebied 6 kunnen daarom beter in samenhang en met een blik op langere termijn worden bekeken om tot een sobere en doelmatige oplossing te komen waarbij onnodige (regret) kosten worden voorkomen.

1.3 Stand van zaken koppelkansen

In het kredietvoorstel van juli 2017 waren een aantal koppelkansen voorzien gericht op het vergroten van de doelmatigheid en/of maatschappelijke meerwaarde van het project. De actuele stand van zaken rond de koppelkansen is:

- Opknappen Strandweg Lauwersoog: de gemeente De Marne voert dit werk uit waarbij het waterschap de (beperkte) meerkosten vergoedt om de kering zo aan te passen dat aan de waterveiligheidseisen wordt voldaan.
- Rondje Lauwersmeer (autoluw/fietsveiliger maken t.b.v. toeristische meerwaarde): de provincie heeft nog geen definitieve keuze gemaakt of en zo ja welke maatregelen als koppelkans meelopen in de werkzaamheden van het waterschap.
- Materplan Kollumeroord (aantal toeristische voorzieningen): deze maatregelen zullen los van de versterkingsopgave worden uitgevoerd door de provincie en vervalt als koppelkans.
- Otterkneipunt: het waterschap heeft het ontwerp zodanig vormgegeven dat de provincie Groningen hier te zijner tijd een onderdoorgang voor otters kan realiseren.
- Ophogen weg in plaats van tuimelkade op traject 3 Strandweg: zie hierboven onder argument 1.3.
- In de aanbidding van de aannemer is een koppelkans opgenomen om het wegdek van de Rug, de toegangsweg tot het Landalpark Suyderoogh, te asfalteren. Over deze koppelkans vindt nog overleg plaats met gemeente De Marne die de extra kosten zou moeten dekken.

1.4 Aanbestedingsprocedure

De aanbesteding vindt plaats volgens de Best Value Aanpak. Inmiddels is er een aannemer geselecteerd die het werk en de aanpak nader moet uitwerken (de zogeheten concretiseringsfase) alvorens het werk definitief gegund zal worden. In de aanbesteding is al rekening gehouden met het toevoegen/wijzigen van de maatregelen voor de deelgebieden 3, 5 en 6. Dit voorkomt tijd en kosten van een extra aanbestedingsprocedure, alsook risico's met betrekking tot raakvlakken wanneer meerdere aannemers gelijktijdig aan de slag zouden moeten gaan in het gebied. Daarbij is met het oog op de rechtmatigheid voor de definitieve gunning wel een voorbehoud gemaakt ten aanzien van het beschikbaar stellen van het krediet door het AB.

1.5 Conditioneringsrisico's

De grootste risico's liggen naar verwachting op het gebied van conditionering (grondverwerving, kabels en leidingen, vergunningen etc.).

- In de aanbidding van de beoogde aannemer is een substantieel lager bedrag opgenomen voor eventuele impact van kabels en leidingen dan in onze raming. De vraag is of het bedrag toereikend is voor met name aanpassing aan niet nader te duiden infrastructuur van Defensie.
- Een mogelijke vereiste 'ontgrondingsvergunning' voor het deels afgraven van het bestaande profiel van de kade kan tot vertraging leiden. Dit risico kan naar verwachting worden beheerst door bestuurlijke afstemming en het voorstel de Provinciale Verordening hierop aan te passen.
- Om de veiligheidsopgave te kunnen vervullen is circa 6 hectare extra ruimte nodig op grondgebied van Staatsbosbeheer. Het waterschap voert gesprekken over compensatie. Het is niet uitgesloten dat een financiële vergoeding moet worden overeengekomen.

Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze risico's gedekt worden door de risicoreservering die conform de gebruikelijke werkwijze in de kosten raming is opgenomen.

Financiën

Aanvullend krediet is nodig voor de realisatie door de marktpartij en extra voorbereidingskosten en kosten van inzet door het waterschap zelf door de uitbreiding van de scope voor deelgebied 3 Strandweg, deelgebied 5 Reitdiep en deelgebied 6 Eskes/Catspolder & Kollumeroord.

Reeds verstrekt krediet (AB besluit d.d. 25 mei 2016)	€ 300.000,-
Kosten bruto	€ 300.000,-
Subsidie	€ <u>0,-</u>
Kosten netto	€ 300.000,-
Reeds verstrekt krediet (AB besluit d.d. 19 juli 2017)	€ 11.719.466,-
Kosten bruto	€ 11.719.466,-
Subsidie	€ <u>907.500,-</u>
Kosten netto	€ 10.811.966,-
Aanvullend krediet	€ 3.903.317,-
Kosten bruto	€ 3.903.317,-
Subsidie	€ <u>1.494.560,-</u>
Kosten netto	€ 2.408.757,-
Totaal krediet (na voorstel)	€ 15.922.783,-
Kosten derden	€ 3.512.117,-
Te activeren uren	€ 331.200,-
Te activeren rente	€ <u>60.000,-</u>
Totaal krediet	€ 3.903.317,-

De kosten derden hebben een bestedingsritme van € 432.372,- in 2018 en € 3.079.744,- in 2019. Een financiële onderbouwing van het aanvullende krediet is te vinden in bijlage 1. In het jaarplan 2018 is rekening gehouden met deze bestedingen, echter in de PPN 18-21 was nog niet genoeg aan bestedingen opgenomen.

De koppelkansen hebben na afstemming met de initiatiefnemers een andere invulling gekregen of worden los van de dijkversterking verder opgepakt omdat het geen directe relatie (meer) heeft met de versterkingsopgave. Het (netto) saldo en kapitaallast voor het waterschap wijzigt niet als gevolg van deze mutaties.

De bijdrage van de Commissie Bodemdaling was in het kredietvoorstel van juli 2017 als pm-post ingevuld. Uit de contacten met de Commissie Bodemdaling kunnen we uitgaan van een bijdrage van 14% van de bouwkosten zoals naar aanleiding van de studie in het kader van Droge Voeten 2050 is afgesproken.

Kapitaallasten aanvullend krediet

Uitgaande van een aanvullend krediet € 3.903.317,- zullen de hieruit voortvloeiende kapitaallasten voor dit krediet circa € 169.000,- bedragen in het eerste jaar na realisatie. Daarbij wordt rekening gehouden met een rekenrente van 3% en een gemiddelde afschrijvingstermijn van 25 jaren.

Communicatie

De nadere uitwerking van de maatregelen heeft in nauwe afstemming met de stakeholders (gemeente De Marne, provincie Groningen en Staatsbosbeheer) plaatsgevonden.

Het waterschap voert tijdens de uitvoering de regie op de publiekscommunicatie en onderhoudt de contacten met de meest relevante stakeholders. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de bouwcommunicatie en de daaraan gekoppelde maatregelen voor het verkeer en/of afstemming met aanwonenden/recreatieondernemers zal liggen bij de aannemer.

Uitvoering

Samen met de gemeente De Marne wordt een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) opgesteld waarin de procedurele en financiële afspraken over het meenemen van de koppelkansen bestuurlijk worden bekrachtigd.

Indien het aanvullende krediet beschikbaar wordt gesteld kan in augustus de gunning van het werk aan de aannemer plaatsvinden waarna deze kan starten met de uitvoering van de werkzaamheden onder voorbehoud van geen opschortende bezwaren tegen de vergunningen (Projectplan Waterwet, Omgevingsvergunningen en de vergunning en ontheffing van de Wet natuurbescherming).

Bijlage 1: Financieel overzicht

Lauwersmeer	Kredietaanvraag 19 juli 2017	Kredietaanvraag 11 juli 2018	Totaal kredietaanvraag 11 juli 2018
Pre verkenningsfase (AB 25/5/'16)			
Deelgebied 1 tot en met 6	€ 300.000	€ -	€ 300.000
Totaal pre verkenningsfase	€ 300.000	€ -	€ 300.000

Lauwersmeer	Kredietaanvraag 19 juli 2017	Aanvullend krediet 11 juli 2018	Totaal kredietaanvraag 11 juli 2018	2018	2019
Voorbereidingsfase					
Deelgebied 1 tot en met 6	€ 500.000	€ -	€ 500.000	€ -	€ -
Aanvullende onderzoek haalbaarheid/marktsconsultatie pomp	€ 47.505	€ -	€ 47.505	€ -	€ -
Totaal voorbereidingsfase	€ 547.505	€ -	€ 547.505	€ -	€ -
Uitvoeringsfase					
Deelgebied 1 Robbengat-Camping	€ 623.991	€ -	€ 623.991	€ -	€ -
Deelgebied 2 Zuideroog	€ 2.105.615	€ 400.000	€ 2.505.615	€ -	€ 400.000
Deelgebied 3 Strandweg	€ 5.000.371	€ 700.000	€ 5.700.371	€ 233.333	€ 466.667
Deelgebied 5 Reitdiep	€ -	€ 2.722.222	€ 2.722.222	€ 907.407	€ 1.814.814
Deelgebied 6 Eskes/Catspolder & Kollumeroord	€ 1.743.200	€ 348.640	€ 2.091.839	€ 116.213	€ 232.427
Koppelkansen	€ 907.500	€ -907.500	€ -	€ -907.500	€ -
Deelgebied 1 t/m 3 deels deelgebied 6 totaal	€ 10.380.677	€ 3.263.362	€ 13.644.038	€ 349.454	€ 2.913.908
Nazorg					
Onvoorzien (5%)	€ 519.034	€ 163.168	€ 682.202	€ 54.389	€ 108.779
Begeleiding, administratie, toezicht en zorg	€ 272.250	€ 85.587	€ 357.837	€ 28.529	€ 57.058
Interne uren	€ -	€ 331.200	€ 331.200	€ 110.400	€ 220.800
Rentekosten	€ -	€ 60.000	€ 60.000	€ 16.718	€ 43.282
Totaal kosten nazorg	€ 791.284	€ 639.955	€ 1.431.239	€ 210.036	€ 429.919
Kosten bruto	€ 11.719.466	€ 3.903.317	€ 15.622.782	€ 559.490	€ 3.343.826
Subsidies					
Subsidies meekoppelkansen	€ 907.500	€ -907.500	€ -	€ -907.500	€ -
Bijdrage gemeente trajecten 2 en 3	€ -	€ 988.060	€ 988.060	€ -	€ 988.060
Subsidie commissie bodemdaling	PM	€ 1.414.000	€ 1.414.000	€ -	€ 1.414.000
Totaal subsidies	€ 907.500	€ 1.494.560	€ 2.402.060	€ -907.500	€ 2.402.060
Kosten netto	€ 10.811.966	€ 2.408.757	€ 13.220.722	€ 1.466.990	€ 941.766

Bijlage 2: Overzichtskaart

